

КУЛЬТУРА 9

Лекція #4 б:

АРХІТЕКТУРА
КНЯЖОЇ ДОБИ
ВІЗАНТІЙСЬКИЙ
СТИЛЬ

Подумай про церкву Непорочного Зачаття

- ❖ Які почуття виникають як входиш у церкву?
- ❖ Як почувашся в церкві?
- ❖ Куди дивишся?
- ❖ Що думаєш?
- ❖ Що чуєш вухами?

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ СТИЛЬ

- ❖ Раннє християнське мистецтво і будівництво починається в Європі і середньому сході приблизно в 4-тому ст. нашої ери.

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ СТИЛЬ

- ❖ Раннє християнське мистецтво і будівництво починається в Європі і середньому сході приблизно в 4-тому ст. нашої ери.
- ❖ Чому християнське мистецтво не розвивалося перед 4-тим ст. нашої ери?

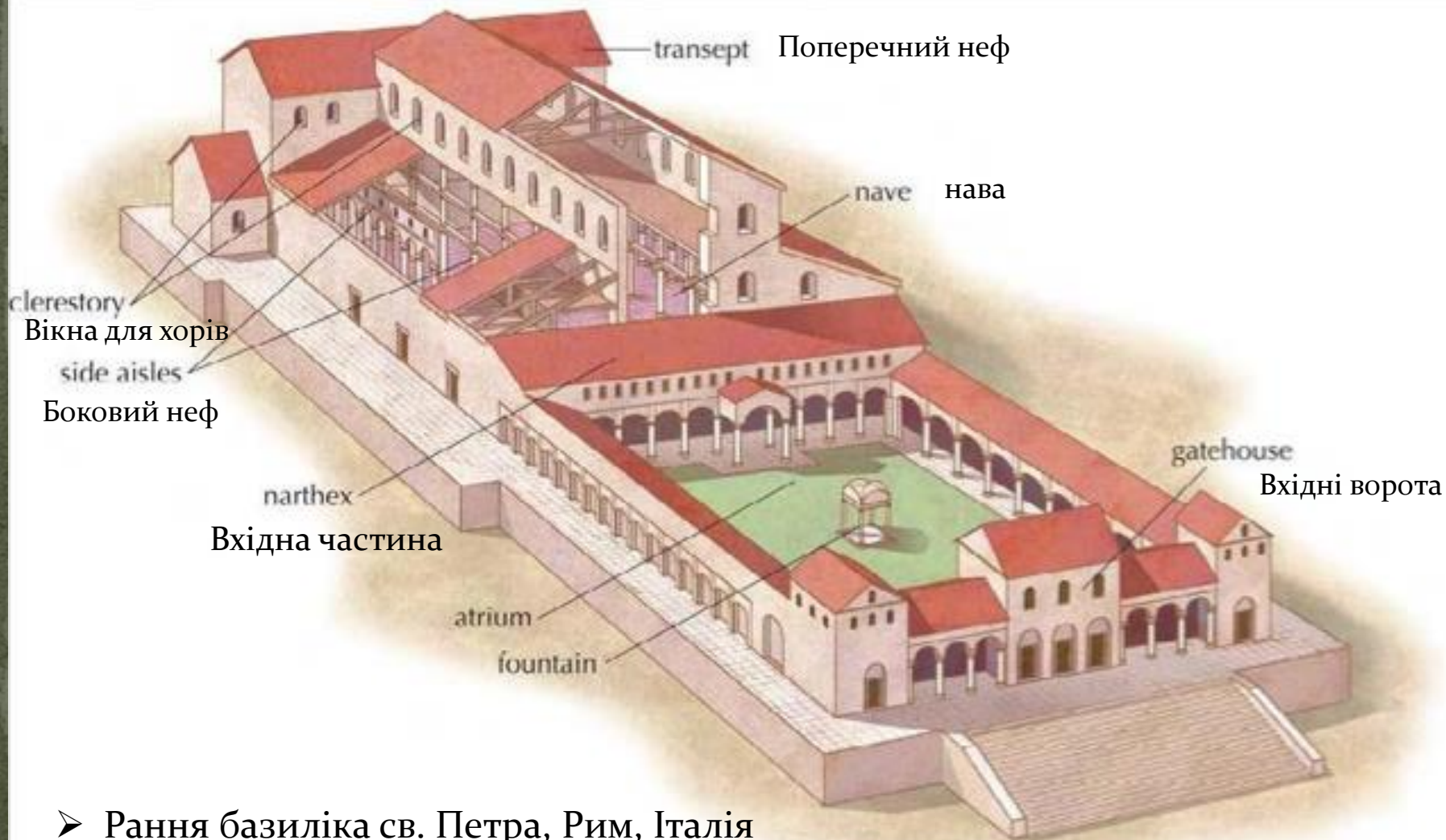
ВІЗАНТІЙСЬКИЙ СТИЛЬ

- ❖ Раннє християнське мистецтво і будівництво.
- ❖ Чому християнське мистецтво не розвивалося перед 4-тим ст. нашої ери?
- ❖ Після прийняття Римською Імперією християнства (в 4-тому ст.) як релігія держави, починають будувати церкви, і шукати спосіб прикрашати ці храми.

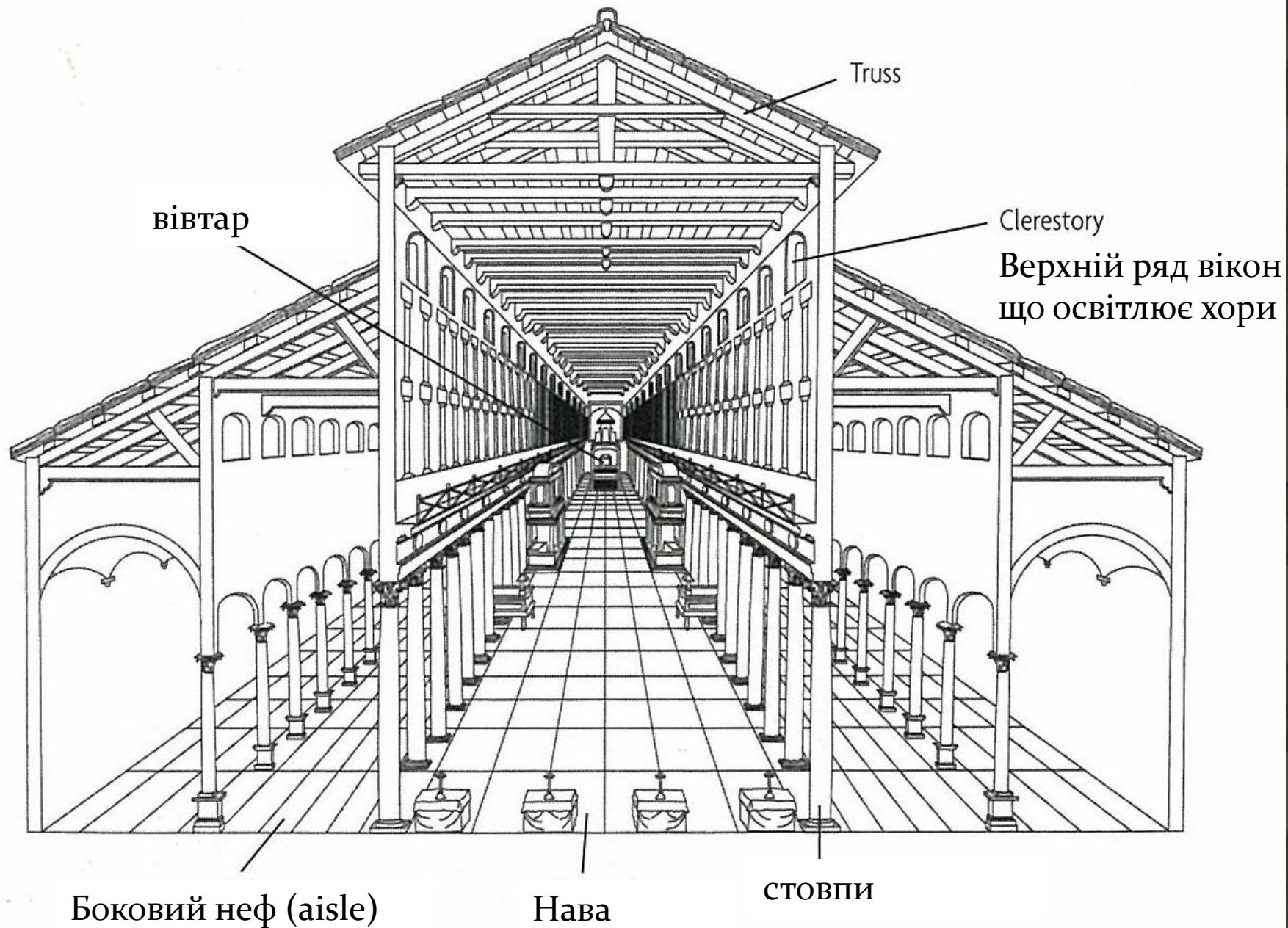
- ❖ Пригадай собі оповідання про хрещення України-Русі!.
- ❖ Що сталося, що Київська Русь прийняла християнство візантійського обряду?
- ❖ Чому не римокатолицького обряду? Єврейської чи мусульманської віри?

- ❖ було три головні форми будови церков візантійського стилю
- ❖ Найраніша форма, це Базилика – або довгий прямокутний (rectangular) будинок.
- ❖ Такі будинки (які були призначені на римські зібрання, ринки та політичні зібрання) перебрали ранні християни від римлян.
- ❖ Перші церкви появляються в Римській Імперії около року 400.

1. Базилика – довгий прямокутний (rectangular) будинок

1. Базилика

1. Базиліка - нава

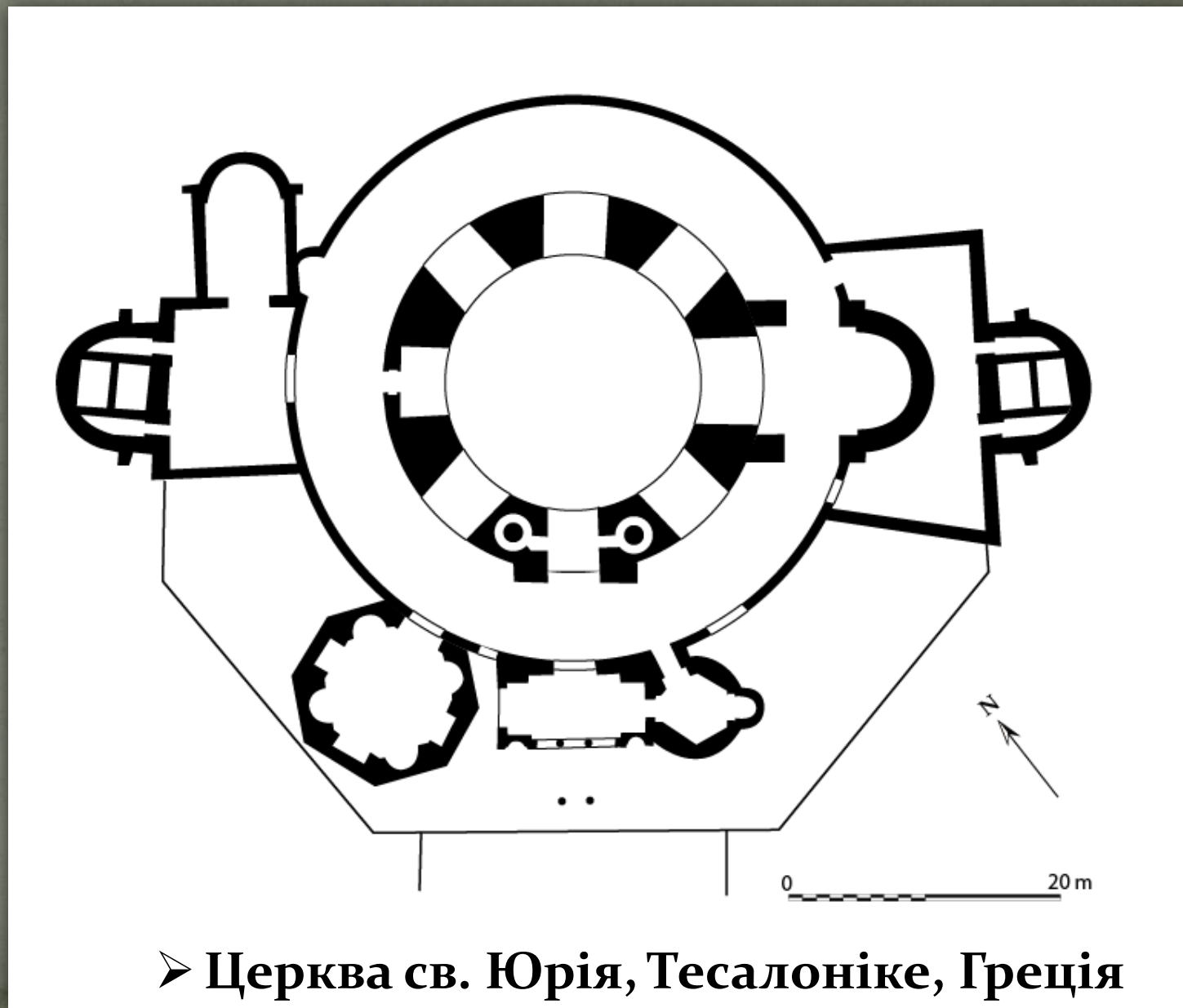

2. Ротонда – це кругла будова

➤ Церква св. Юрія, Тесалоніке, Греція

2. Ротонда – план

➤ Церква св. Юрія, Тесалоніке, Греція

2. Ротонда – купола внутрі церкви

➤ Церква св. Юрія, Тесалоніке, Греція

➤ Микольська церква-
ротонда, 1794 р.

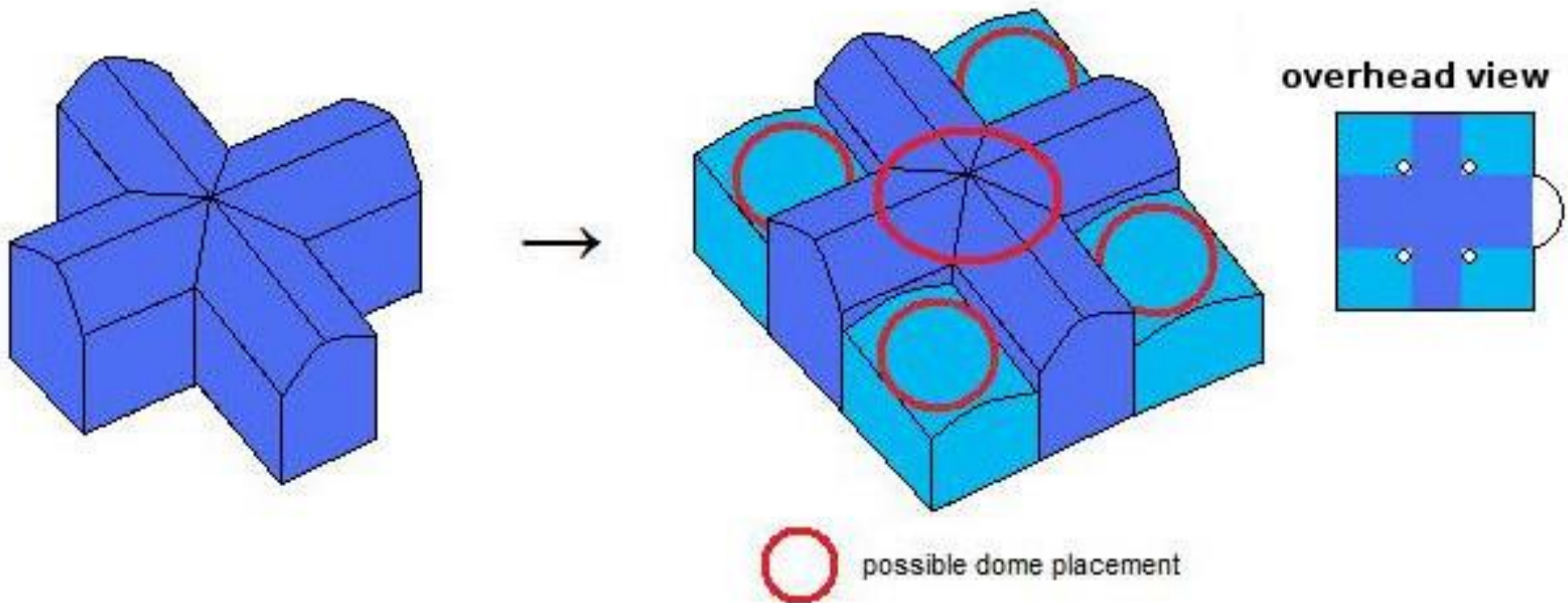

3. Прямокутний хрест – форма грецького хреста (a plus sign)

➤ Церква св. Юрія витисана із камяної гори, Етіопія.

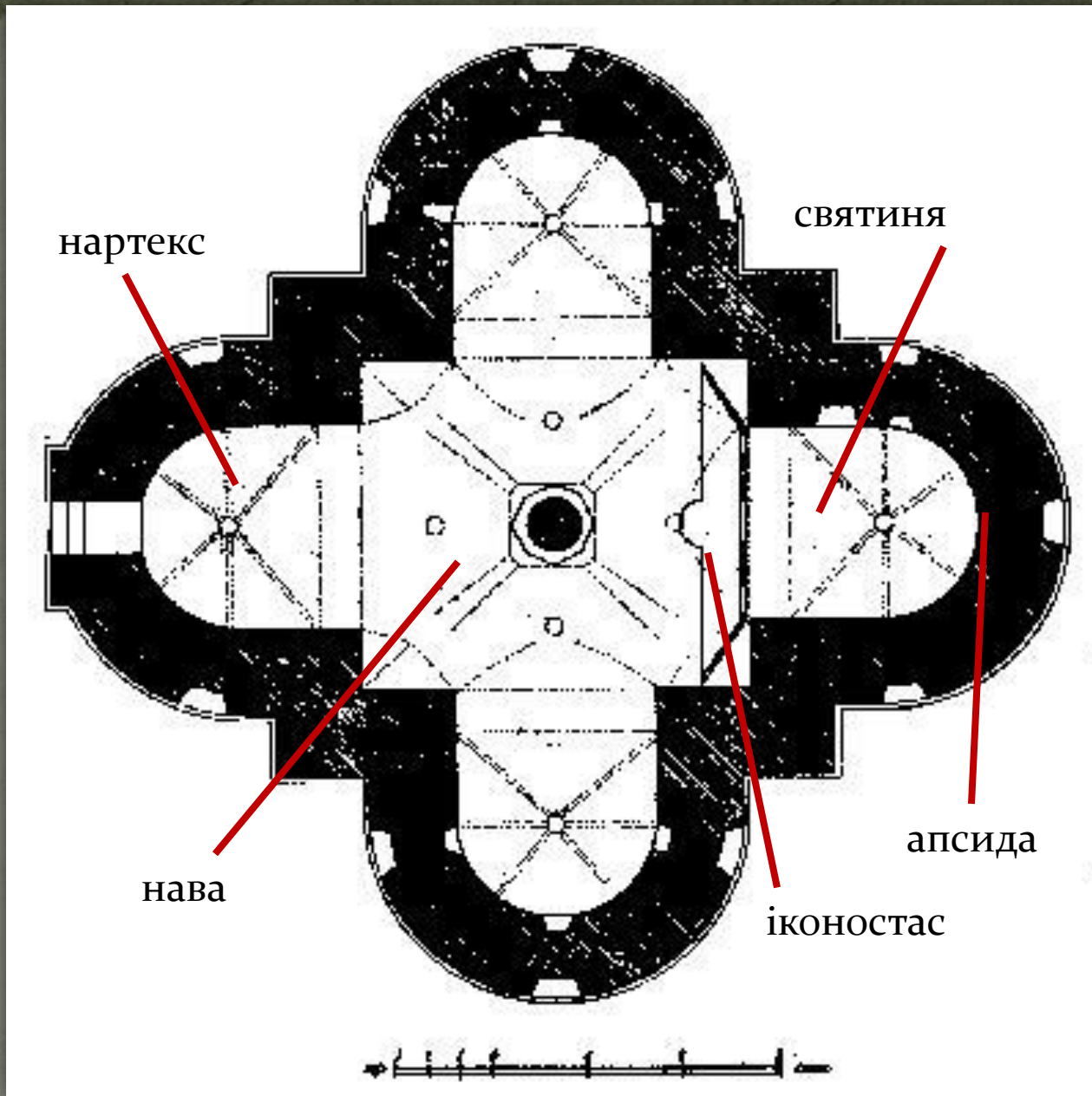
3. Прямокутний хрест – де ставиться головну куполу (центральну баню) і менші бані.

❖ Число бань мусить бути непаристе (an odd number)

➤ Церква Покрову Пресвятої Богородиці, с. Стуківці, 1476.

➤ Церква Покрову Пресвятої Богородиці, план, 1476.

Характеристичні риси Візантійського стилю

1. Велика копула – баня (dome)
над серединою церкви.

➤ Реконструкція Собору св. Софії в Києві, 1234.

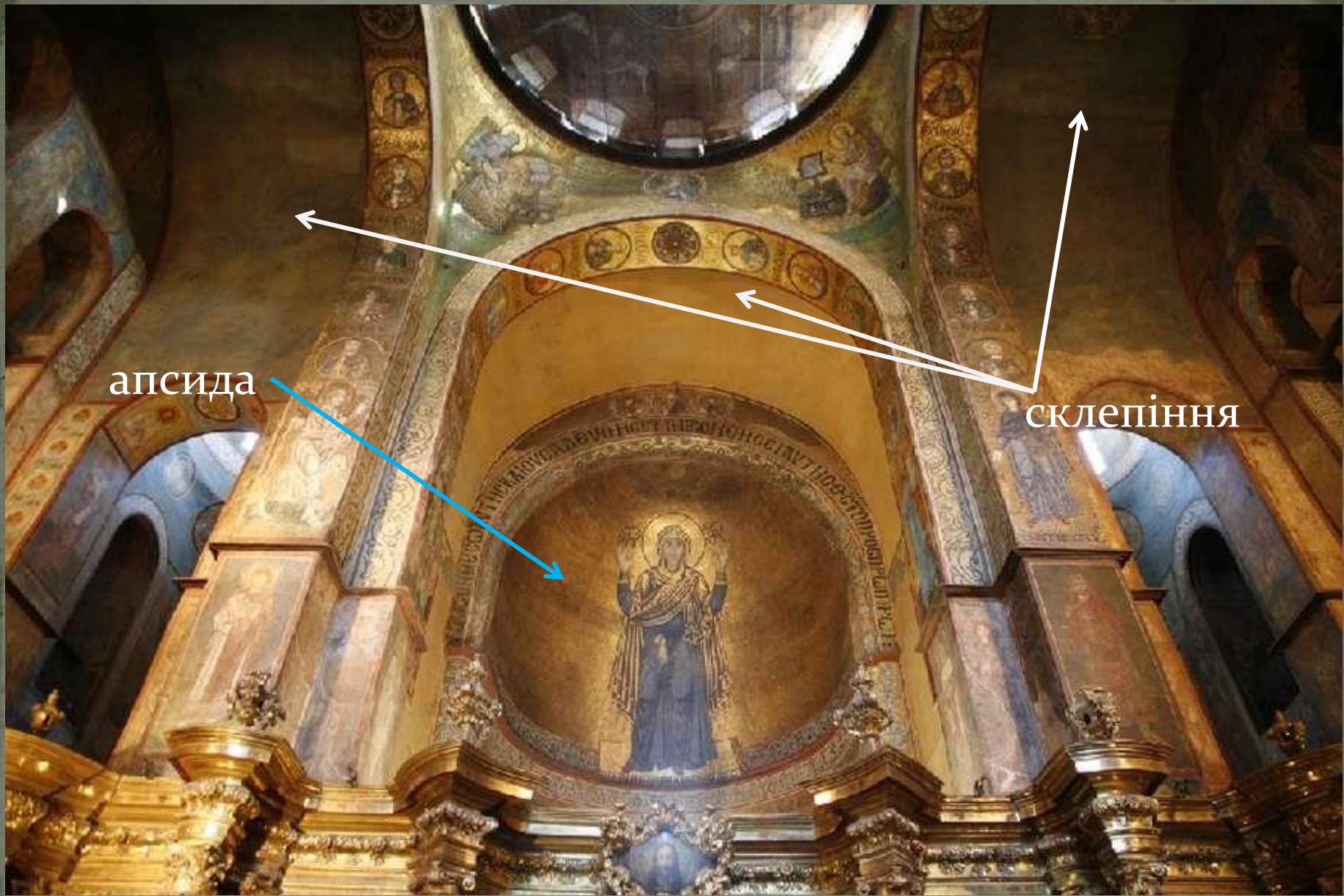

➤ кипола
Собору
св.
Софії в
Києві.

2. Склепіння (barrel vault) по боках куполи.

- кивола Собору св. Софії в Києві.

апсида

склепіння

➤ склепіння, апсида і оранта Собору св. Софії в Києві.

3. Колони (columns).

➤ кивола
Собору
св.
Софії в
Києві.

4. Розкішна орнаментация внаутрі церкви – золото, фрески, мозаїка, ікони.

➤ іконостас Собору св. Софії в Києві.

5. Вікна які впускають багато світла.

➤ Собор св. Софії в Києві.

Речі які не побачимо у візантійській церкві

- ❖ Хрести – тому що Христа та інших святих карали розп'яттям (це міняється протягом століть);
- ❖ Статуї – тому що вони є реалістичне трьовимірне (3D) зображення грішних людей, і нагадує поганських ідолів;
- ❖ Вітражі (stained glass windows);
- ❖ Лавки для сидження чи клякання.

Слова

❖ Купола / баня - dome

❖ Нава – центральна частина церкви де моляться вірні

❖ Апсида – стіна за іконостасом, над світлицею, на якій знаходиться оранта (Божа Матір Охоронниця)

❖ Святиня – місце за іконостасом

❖ Вівтар – стіл довкола якого священники служать Св. Літургію

❖ Нартекс – вхідна частина до церкви

❖ Склепіння – напівзаокруглена стеля

❖ Колони – підпори будинку (columns)

❖ Фрески – малюнки на мокрому плястері

❖ Мозаїка – картина із різнокольорових камінців

❖ Ікони – малюнки святих на дощі

❖ Іконостас – стіна із іконами між навою і святинею